

- בגרות ב: **אזרחות**
- מספר יחידות הבגרות: **2**
- כותב פתרון הבחינה: נוחי קירצמן וניר הוניג
- מועד הבחינה: 11/6/2018
- שעת הבחינה : 14:00

פרק ראשון

1. א. **ציין:** לאומיות אתנית תרבותית.

הצג: הגדרת הזהות הלאומית מבוססת על מאפיינים אתניים תרבותיים משותפים שאינם פרי בחירה, כגון: מוצא, מסורת ושפה, דת והיסטוריה. השאיפה המשותפת לבני הלאום היא מדינת לאום אתנית ריבונית.

הסבר: בית הכנסת הקדום שהתגלה בחפירות הארכאולוגיות הוא זכר קדום לתרבות ולדת היהודית. בבית הכנסת התגלו מאפיינים יהודים משותפים כמו המנורה וכיתוב בשפה העברית. השאיפה שבני הלאום האתני יהודי יוכלו להתרשם מהממצאים המלכדים אותם באמצעות גן שיוקם במקום.

ביסוס מהקטע:

"הממצאים שהתגלו הם שרידים מהעבר היהודי הארץ ישראל"

ב. **ציין:** הזכות לחיים לביטחון ולשלמות הגוף.

הצג: זוהי זכותו הטבעית של כל האדם לחיות את חייו ללא פחד וחשש מפגיעה גופנית, נפשית, פיזית, ומילולית המסכנת את חייו, או פוגעת בשלמות גופו.

חובתה של המדינה לספק לו את ההגנה הדרושה לשם כך, בעזרת: חוקים, בתי חולים וכוחות וממשטרה.

הסבר: משרד התחבורה אמון בין היתר על שלום וביטחון האזרחים. לטענתו, התנאים במקום אינם מאפשרים הקמת גן ארכאולוגי לכלל הציבור. המשרד טוען כי תוכנן כביש על אותו התוואי וכל שינוי בו יסכן את ציבור הנהגים והנוסעים.

ביסוס מהקטע:

"התכנון המקורי של הכביש הכרחי לשמירה על שלום הנוסעים"

2. א. ציין: המשפט האזרחי

הצג: עוסק ביחסים בין אדם לחברו, זאת אומרת בזכויות ובחובות המעוגנות בדרך של הסכם, חוזה, או חוק. התובע והנתבע הם בדרך כלל אזרחים. במשפט אזרחי אין ענישה ובסופו מתקבלת החלטה על חיוב כספי, ועמידה בתנאי ההסכם או החוזה.

הסבר: בית משפט השלום דן בתביעות אזרחיות ופליליות. במקרה שלפנינו המרצה תבע את אחת מתלמידותיו על פי כללי המשפט האזרחי. התלמידה השתמשה בחומרים של המרצה ללא ידיעתו והסכמתו. מהמרצה ללא נתן לה זכויות יוצרים ועל כן היא פגעה בו כלכלית. המשפט האזרחי הוכרע לטובת המרצה והנתבעת חויבה לשלם לו פיצוי כספי. במשפט האזרחי אדם יכול לתבוע אדם אחר וזה מה שעשה המרצה. בניגוד למשפט הפלילי בו המדינה היא הגוף התובע.

ביסוס מהקטע:

"מרצה תבע את אחת מתלמידותיו"

"בית המשפט פסק שעל התלמידה לשלם לו פיצוי כספי"

ב. ציין: הזכות לקניין רוחני.

הצג: זכותו של אדם לצבור רכוש, ולשמור על רכוש זה ברשותו, ללא סכנה שיילקח ממנו.

לקניין יש שני מובנים: **קניין חומרי** – רכוש פיזי, כגון: קרקע, כסף, בית, רהיטים, חפצים וכו'.
קניין רוחני – המצאה או יצירה של אדם, מחקר אקדמי שהזכויות עליה שייכות לו (זכויות יוצרים), כגון: פטנט, יצירה מוזיקלית.

הגבלת הזכות: למדינה מותר לפגוע בזכות הקניין של אדם אך ורק על פי חוק. כגון: תשלום מסים, הפקעת אדמות. ההפקעה מחייבת מתן פיצוי לנפגע, החרמת רכוש במטרה לשמור על ביטחון המדינה והחברה.

הסבר: התלמידה השתמשה בחומרי מחקר של המרצה שתבע אותה ללא קבלת הסכמתו. חומרי מחקר אקדמאים הם קניינו הרוחני הפרטי המרצה. המרצה עמל על מחקריו וזה תחום עיסוק, ממנו הוא מתפרנס בחייו. לא ניתן להפקיע אותו ממנו ללא קבלת רשותו.

ביסוס מהקטע:

"שני ספרים שפרסמה התבססו על תוכן שהוא יצר"

"שני הספרים שייכים למרצה"

פרק שני

3. שני ביטויים לאופי היהודי של מדינת ישראל במרחב הציבורי:

א. מעמדה של השפה העברית כשפה רשמית. השפה העברית מוגדרת בחוק הישראלי (כחלק מחוקים מנדטוריים שלא שונו) כשפה רשמית של המדינה. חשיבותה

של העברית נובעת ממקומה בליכוד האזרחים היהודים במדינה ומהשימוש הנרחב בה המבטא את הלאומיות

האתנית היהודית בישראל. בהכרזת העצמאות של המדינה מצוינת השפה העברית האחד הערכים המרכזיים שקמו לתחייה עם חזרת העם היהודי למולדתו.

ב. לוח השנה העברי לוח השנה העברי הוא לוח שנה רשמי של מדינת ישראל והוא מבטא את יהדותה. החגים היהודים הם ימי שבתון רשמיים. כל מסמך רשמי של המדינה חייב לכלול גם את ציון התאריך העברי.

4. קואליציה. סיעות הקואליציה מהוות יחדיו רוב של חברי הכנסת בפרלמנט, לפחות 61 ח"כ. החיבור בניהן הוא על בסיס הסכמים קואליציוניים גלויים. חברי הקואליציה מכהנים גם כחברי ממשלה וגם כחברי הפרלמנט.

אופוזיציה. אלו סיעות שעברו א אחוז החסימה ואינן נוטלות חלק בהרכבת הממשלה. הם מהווים מיעוט בפרלמנט מול חברי הקואליציה. לקואליציה מספר תפקידים:

ביקורת פורמלית על הרשות המבצעת.

להציג חלופה שלטונית

הצבעות על חוקים

נטילת חלק בוועדות הכנסת הקבועות והמשתנות.

5. הצדקה לקיומה של מדינת לאום דמוקרטית.

הצדקה ליברלית-מימוש הזכות לתרבות: זכותם של בני אדם לחיות במסגרת תרבותית על פי בחירתם. מסגרת זו מתאפשרת רק במדינה בה הסמלים, מערכת החינוך והמרחב הציבורי מבוססים על תרבות זו. יש צורך גם ברוב של בני אותה תרבות במדינה. רק במדינת לאום ניתן להבטיח את שימור ויישום התרבות של הלאום הגדול במדינה.

יכולות להתקבל הצדקות נוספות

6. יתרונות של משאל עם:

- א. משאל עם הוא המימוש המלא של עקרון שלטון העם/הדמוקרטיה הישירה, כי בסוגיה העומדת למשאל העם מחליט באופן ישיר / ללא נציגים.
- ב. משאל עם מגביר את ההשתתפות הפעילה של האזרחים בניהול ענייני המדינה.
- ג. החלטה שמתקבלת במשאל עם נהנית מיותר לגיטימיות בציבור, וכך מתאפשרת פעולה יעילה יותר של השלטון.

חסרונות של משאל עם:

- א. משאל העם פוגע בשיטה הפרלמנטארית משום שהוא עוקף את בית הנבחרים.
- ב. ניסוח השאלה במשאל עם יכול להטות את ההצבעה לאחד הכיוונים.
- ג. אין אפשרות להגיע לפשרה / ההסכמיות נפגעת.

7. תרבות פוליטית דמוקרטית: נורמות התנהגות, ערכים והשקפות עולם הרווחות בחברה במערכת היחסים בין האזרחים עצמם, ובנוסף מערכת היחסים בין האזרחים לבין רשויות השלטון במדינה.

בכל מדינה ומדינה קיימת תרבות פוליטית שונה. בדרך כלל אנו עדים כי התרבות הפוליטית היא פועל יוצא של צורת השלטון במדינה. במדינות דמוקרטיות אנו מבחינים כי הערכים הרווחים בציבור כוללים סובלנות, חופש ביטוי, חופש התארגנות, מעורבות אזרחית והסכמיות רחבה, ואילו במדינות שאינן דמוקרטיות התרבות הפוליטית היא בדרך כלל אלימה, תוקפנית, אינה מעודדת מעורבות אזרחית ואינן חותרות להסכמיות אלא לציות עיוור לחוק.

8. עקרון ההסכמיות

הסכמה רחבה בין הקבוצות החברה גל "כללי משחק", אופי, גבולות וחוקי המדינה. ההסכמיות מחזקת את היציבות במדינה ומאפשרת חיים על אף השוני בין הפרטים המרכיבים אותה. ההסכמיות היא ביטוי לאמנה החברתית ולרצון ליצור מסגרת כלכלית, פוליטית וחברתית משותפת.

דרך להתמודדות עם השסע הדתי: הסדר הסטטוס-קוו (שימור המצב הקיים)

הסדר: מערכת כללים שנקבעו במשא ומתן, שאין להם מעמד של חוק. מושג שנעשה בו שימוש להגדרת היחסים בין דתיים לחילונים בישראל. ראשיתו ערב הקמת המדינה, כשראשי היישוב הבטיחו לנציגי הציבור החרדי כי במדינה שתוקם יישמר המצב הקיים בארבעה תחומים: נישואין וגירושין, שבת, כשרות וחינוך. **רקע להסדר:** חילוקי דעות בין הציבור החילוני לציבור הדתי היו קיימים עוד מלפני קום המדינה. חילוקי הדעות נוצרו סביב הגדרת אופייה היהודי של המדינה ובאשר למעמד הדת היהודית בחקיקה. בשנת 1947 (ערב הקמת המדינה) הושג הסדר הידוע בשם סטטוס-קוו. לפי הסדר זה, מעמד הדת במדינת ישראל יוסדר על פי המתכונת שהייתה קיימת בארץ ישראל בתקופת המנדט הבריטי. להלן **פירוט הנושאים** עליהם הוסכם בהסדר. נישואין וגירושין - נקבע כי יערכו על-פי ההלכה היהודית בלבד. שבת - נקבע איסור עבודה בשבת במוסדות הממלכתיים וכן בקרב היהודים בכלל. כשרות - הובטחה שמירת הכשרות בכל המוסדות הממלכתיים. חינוך - נשמרו מסגרות חינוך נפרדות לזרמים השונים ביהדות. לדוגמה חינוך נפרד לזרם החרדי של אגודת ישראל.

כיצד הסדר הסטטוס קוו מבטא הסכמיות- הסדר זה מאפשר לקבוצות (היהודיות) השונות במדינה לחיות ביחד למרות חילוקי הדעות בנושאי יחסי דת ומדינה. **הסטטוס קוו הוא הסדר – לא חוק! זו פשרה מוסכמת בין הזרמים השונים ביהדות.** קיימים מצבים בהם הסדר הסטטוס אינו אפשרי. זאת משום שהתנאים במדינה משתנים מתקופה לתקופה, הן מבחינה חברתית והן מבחינה פוליטית:

לדוגמה, הנהגת שידורי טלוויזיה - הציבור הדתי טען שמדובר בעניין חדש שהסדרי הסטטוס-קוו אינם חלים עליו, ולכן אין להנהיג שידורי טלוויזיה בשבת. נציגי הציבור הלא דתי, שתמכו

בשידורים בשבת, טענו שדינם של שידורי הטלוויזיה בשבת כדינם של שידורי הרדיו, אשר במסגרת הסטטוס-קוו משודרים בשבת.

דוגמה נוספת, כל ישוב קובע את דרך החיים הנוחה לו ברמה מקומית או ארצית, למשל: פתיחת בתי עינוגים בשבת. בהתחשב בצרכים הייחודיים לו ובהרכב אוכלוסייתו.

9. גלובליזציה.

תהליכים כלל עולמיים בין מדינות, חברות ויחידים המתארים יכולת מעבר הולכת וגדלה של סחורות, שירותים, מידע, רעיונות ובני אדם במהירות ובתדירות גבוהה ובקלות יחסית וכן בנפח הולך וגדל. כך העולם נתפס כ"כפר גלובלי" והדבר משפיע על תחומי חיים רבים: חברה וכלכלה, תרבות ולאומיות, משפט ויחסים בין מדינות.

כיצד הגלובליזציה מחזקת את עצמאותה של התקשורת בישראל

גלובליזציה בתקשורת משמע פעילות עיתונאית ללא תלות ומגבלות של גבולות לאומיים. היום בעידן האינטרנט גם העיתונאות נהפכה "לכפר גלובלי". ישראלים כצרכני עיתונות לא מוגבלים רק לעיתונות הישראלית. רשתות תקשורת זרות פועלות בישראל ומחוצה לה. המידע הוא מאוד מגוון. האי תלות של התקשורת מתממש גם במקרים שהצנזורה כופה איסור פרסום. אתרי חדשות בעולם לא מחויבים לחוק הישראלי ולכן לא מוכפפים לצנזור. הנורמות הבינ"ל של סיקור ופרסום באות לידי ביטוי גם בחופש הביטוי העיתונאי.

10. ממשלת אחדות לאומית

ממשלה הזוכה לתמיכה של שתי הסיעות הגדולות בפרלמנט. במקרים רבים ממשלה זו קמה כאשר הסיעה הגדולה בפרלמנט אינה יכולה להקים ממשלה לא הסיעה השנייה בגודלה. גם במקרים של מצבי חירום יכולה לקום ממשלה כזו.

כיצד עיקרון ההסכמיות בא לידי ביטוי בממשלת אחדות לאומית

הסיעות הגדולות המרכיבות את הממשלה הלאומית מייצגות השקפות עולם שונות ולעיתים מנוגדת זו לזו. החיבור בניהן מהווה פשרה על מנת לשקף טוב יותר את שלטון העם. ממשלת אחדות לאומית מממשת ניסיון לחיים משותפים בחברה בה השסעים משמעותיים.

א

הקמת ממשלת אחדות לאומית מחייבת הקמת קואליציה של סיעות בעלות עמדות מנוגדות. לצורך כך הסיעות צריכות להתפשר על האידיאולוגיה בה הן תומכות, במסגרת הבנייה והחתימה של ההסכמים הקואליציוניים.

11. תפקיד הממשלה בקביעת המדיניות וביצועה:

הצגה: הממשלה היא הרשות המבצעת. בתוקף כך, כל אחד מהשרים וראש הממשלה אחראים על ביצוע פעולות וקביעת החלטות במשרדיהם השונים. פעולות הממשלה כפופות לחוק במדינה וצריכות להתבצע למען טובת האזרחים והאינטרסים של הציבור.

אחד התפקידים של הרשויות המקומיות הוא קביעת חוקי עזר עירוניים.

חוקי עזר עירוניים נקבעים במסגרת חקיקת המשנה של הממשלה. החוקים תקפים לגבי שטח השיפוט של הרשות בלבד. כמו כן, החוקים כפופים לאישור שר הפנים. חוקי עזר עירוניים נקבעים במסגרת החקיקה הראשית של הכנסת.

הרשות המקומית היא זרוע של הרשות המבצעת. כאשר משרד הפנים קובע מדיניות הקשורה לשטח שיפוטן של הרשויות המקומיות, ההחלטה עוברת משרד הפנים, כנציג הממשלה, לראשי רשויות המקומיות, הכפופים לסמכותן. הרשויות מוציאות לפועל את החלטות שר הפנים, בין השאר, גם במסגרת חקיקת חוקי עזר עירוניים.

כל תפקיד אחר של רשויות מקומיות יכול להתקבל.

12. **מבקר המדינה** – הוא מנגנון פורמלי להגבלת שלטון. המבקר בודק האם רשויות השלטון פועלות במסגרת החוק, במסגרת סמכויותיהן ובצורה יעילה עבור ציבור האזרחים. המבקר מפרסם אחת לתקופה דוח לציבור הכולל את הממצאים שמצא. למבקר יש סמכות לקבל כל מסמך הנמצא בידי רשויות השלטון. בישראל, מבקר המדינה נבחר על ידי הכנסת בהצבעת רוב מוחלט.

עיקרון הפרדת הרשויות קובע שבדמוקרטיה יש לפצל את הכוח השלטוני, על מנת למנוע עריצות שלטון. במסגרת ההפרדה הכוח השלטוני מחולק ל-3 רשויות שלטון: מחוקקת, מבצעת ושופטת. כל רשות היא בעלת סמכויות משלה, ויש לה יכולת לפקח על הרשויות האחרות ולבקר את פעילותן.

מבקר המדינה מממש את עיקרון הפרדת הרשויות, כאשר הוא מפקח כי כל רשות אכן פועלת רק במסגרת תפקידה המוגדר לה בחוק. המבקר בודק את פעילות הרשויות ואף מפרסם דוח לציבור. הציבור יכול לעיין בדוח המבקר ולדרוש מהרשויות לפעול במסגרת סמכויותיהן אם בדוח מצוין שקיימת חריגה בנושא ברשות מסוימת.

פרק שלישי

13. הצגה: הזכות לחירות – לכל אדם זכות לחיות פי רצונו. אין לשלול את חירותו של אדם על ידי מעצר או על ידי הגבלת חופש המחשבה והפעולה שלו. מן הזכות לחירות נגזרות שורה של חירויות (חופש הביטוי, חופש המחשבה והמצפון, חופש התנועה, חופש העיסוק, חופש הדת, החופש מדת ועוד). חוקים רבים בכל חברה מגבילים בהכרח את הזכות לחירות ונגזרותיה וגבולות הפגיעה הסבירה שנויים במחלוקת ציבורית בכל חברה דמוקרטית.

הסבר: בקטע נכתב כי בחלק מהיישובים הערבים אין תשתית מתאימה בתחום התחבורה הציבורית. היעדר תשתית זו מונעת מערבים לרכוש השכלה, הכשרה מקצועית בהתאם לשאיפות שלהם.

כלומר, בעצם היעדר התשתית חופש הפעולה וחופש התנועה של הערבים מוגבל, וכך נפגעת הזכות לחירות, המבטיחה לכל אדם את חופש הפעולה ואת חופש התנועה.

14. גישה חברתית כלכלית סוציאל דמוקרטית: גישה זו מדגישה את השוויון החברתי כלכלי על פני החירות הכלכלית ושמה דגש על הסולידריות וצמצום הפערים הכלכליים. לפי גישה זו המדינה מעורבת בתחום החברתי כלכלי במידה רבה ובמקרה הצורך הפרט יכול להישען על סיוע חברתי כלכלי מהמדינה. דוגמאות: סבסוד שירותים, הענקת שירותים חברתיים, חקיקה חברתית, הלאמה. בגישה זו יש תמיכה במיסוי גבוה על העשירונים העליונים.

הסבר: כותב המאמר סבור שעל המדינה להגדיל את ההשקעה במגזר הערבי לצורך שיפור התחבורה ולעידוד התעסוקה.

כלומר, הכותב סבור שעל המדינה לפעול לצורך יצירת שוויון כלכלי חברתי בין המגזר הערבי לשאר תושבי המדינה. מעורבות של המדינה בנושא זה מבטאת את הגישה הסוציאל דמוקרטית לפיה על המדינה לפעול לשם צמצום פערים כלכליים.

15. הפנייה בהכרזת העצמאות לערבים תושבי מדינת ישראל כוללת:

- בקשה מהערבים לקחת חלק בבניית המדינה
- הענקת שוויון זכויות (אדם ואזרח)
- הבטחה לשמירה על המקומות הקדושים לכל הדתות.
- מתן אפשרות לייצוג פוליטי במוסדות השלטון.

הסבר: בקטע רשום כי במידה ומדינת ישראל תקדם שוויון הזדמנויות לחברה הערבית ותקדם פעילות לטובת שיתוף החברה הערבית היא תסייע לקדם את חזונו של מקימי המדינה. במסגרת הפנייה בהכרזת העצמאות לערביי ישראל קיימת בקשה שהמגזר הערבי ייקח חלק בבניית המדינה. קידום החברה הערבית במטרה להביא לשיתוף החברה הערבית בחיי הכלכלה במדינה מבטאת בקשה זו.

פרק רביעי

16. ציין: סוג האחריות שמומשה על ידי השר היא אחריות מיניסטריאלית

הצג: קובעת שלכל שר בממשלה אחריות כלפי הכנסת והממשלה ביחס לנושאים שבתחום משרדו ולפעולות סגל עובדיו, אף אם נעשו שלא בידיעתו. חובתו של שר לדווח בכנסת על פעולות משרדו, להשיב על שאילתות ועל הצעות לסדר היום הקשורות לתחום משרדו, וכן לתקן בעיות שבתחום משרדו. האחריות המיניסטריאלית היא ציבורית בלבד ולא משפטית.

הסבר: בקטע רשום שחברת כנסת פנתה לשר החקלאות בטענה שהמשרד לא פועל מספיק במטרה למנוע את התפשטות מחלת הכלבת.

כך למעשה דרשה חברת הכנסת מהשר למלא את אחריותו המיניסטריאלית על משרדו, ולהשיב לטענתה. זאת במסגרת חובתו לדווח בכנסת על פעילות משרדו, הכלולה באחריות מסוג זה.

17. ציין: העיקרון שהתממש בפעילות האזרחים הוא עיקרון הגבלת השלטון

הצג: השלטון מחזיק באמצעים כלכליים, אנושיים, מקורות מידע, מנגנוני אכיפה. המעניקים לו עצמה רבה. קיימת סכנה בניצול לרעה של כוחו של השלטון בפגיעה בזכויות האדם והאזרח או בזכויות קבוצה. הפרדת הרשויות ואמצעים פורמאליים ובלתי פורמאליים נועדו למניעת עריצות השלטון.

הסבר: בקטע, האזרחים יצאו להפגין נגד השלטון, בטענה שהממשלה מנצלת את סמכויותיה בצורה לא ראויה (לרעה).

לפי עיקרון הגבלת השלטון יש להגביל את כוחו של השלטון במטרה למנוע ניצול לרעה של הכוח השלטוני, ולשם כך יצאו המפגינים כנגד החלטת הממשלה.

18. ציין: החוק עליו מתבססת הקריאה של ראשי הארגונים הוא החוק לעשיית הדין בנאצים ובעוזריהם.

הצג: החוק קובע כללי ענישה ייחודיים (כולל עונש מוות) על פשעי הנאצים למרות שנעשו לפני הקמת המדינה ומחוץ לגבולותיה. הענישה מתייחסת לפשעים שנעשו נגד העם היהודי.
הסבר: ראשי הארגונים פנו לממשלת ישראל במטרה להעמיד לדין פושעים נאצים שפעלו נגד העם היהודי במסגרת אירועי השואה, וזאת במסגרת הקבוע בחוק במדינת ישראל.
כלומר, ראשי הארגונים בקשו מהממשלה לממש את החוק לעשיית הדין בנאצים ובעוזרייהם המאפשר למדינת ישראל להעניש פושעים נאצים שפעלו כנגד העם היהודי לפני הקמת המדינה.

19. אני בעד ההחלטה לאסור כניסת כלי רכב ישנים לתחומי העיר חיפה:

טיעון התומך בעמדתו מבוסס על הזכות לחיים ביטחון ושלמות הגוף:

הזכות קובעת כי לכל אדם יש זכות לחיות בביטחון ואסור לפגוע בגופו. על השלטון לפעול לטובת שמירת חייו וביטחונו של האדם, וזאת באמצעות כוחות הביטחון ובאמצעות החוק המרתיע מפני פגיעה באדם. קיימים מצבים חריגים בהם מותר לפגוע בחייו וגופו של האדם, בהם הוא מהווה סכנה ממשית לזולת.

ההחלטה לאסור כניסת רכבים המזהמים את הסביבה מוצדק, משום שזיהום אוויר הוא גורם מרכזי למחלות נשימה ואף לסרטן. כלומר, על ידי מניעת כניסת כלי הרכב לעיר שומרת המדינה על הזכות לחיים של תושבי העיר, וזהו תפקידה על פי הזכות לחיים ביטחון ושלמות הגוף.

טיעון המתנגד לעמדתו מבוסס על הזכות לשוויון.

הזכות קובעת כי כל בני האדם נולדים שווים ונשארים שווים כל ימי חייהם, זאת ללא הבדל דת, מין וצבע עור. השוויון כולל: שוויון זכויות וחובות, שוויון ביחס השלטון לאזרח ושוויון בערך החיים של האדם. קיימים מצבים בהם מותר לשלטון לפעול בניגוד לזכות זו במטרה לצמצם פערים, הנקראים הבחנה והעדפה מתקנת.

ההחלטה לאסור כניסת רכבים ישנים לתחומי העיר חיפה פוגעת באזרחים ותושבים שאינם יכולים להחזיק ברשותם כלי רכב חדשים. כלומר, המדינה נוהגת בסוג של אפליה פסולה כלפי

אוכלוסייה חלשה מבחינה כלכלית. ברוח זו, המדינה פוגעת בזכות לשוויון הקובעת שיש להתייחס לכל אזרחי המדינה באופן שווה, ולאפשר לכולם שוויון זכויות, במקרה זה, לאפשר לכולם חופש תנועה לתוך העיר.

בתשובה זו יכולים להיות נימוקים נוספים המבוססים על מושגים אחרים מתחום האזרחות

20. אני תומך באפשרות לחייב ספקי אינטרנט למנוע מקטינים אפשרות לגלוש באמצעות הטלפונים הסלולריים שלהם באתרי הימורים או באתרים שיש בהם תכנים פוגעניים.

הנימוק המחזק את עמדתי מבוסס על המושג הבחנה.

הבחנה היא מדיניות במסגרתה קיימת התייחסות מיוחדת, שונה, לקבוצה או לאדם, כאשר הסיבה מוצדקת והשוני של האדם או הקבוצה רלוונטי לעניין.

לדעתי, המדינה חייבת לעשות הבחנה כאשר מדובר בקטינים. כלומר, להתייחס באופן שונה לקטינים, כאשר הסיבה המוצדקת בעניין זה קשורה לשיקול הדעת השונה של קטין מול אדם בוגר. שיקול הדעת של קטין מעמידה אותו בסכנה כאשר הוא חשוף לאתרי הימורים או לאתרים בהם יש תוכן פוגעני, ולכן יש להתייחס לקטינים בתחום זה בצורה ייחודית על מנת לשמור על ביטחונם.

הנימוק המנוגד לעמדתי מבוסס על הזכות לחופש המידע.

הזכות היא זכות אזרחית, הקובעת שלכל אדם יש זכות לאסוף מידע על כל נושא. זאת מלבד מקרים חריגים כמו פרטים מסווגים ביטחונית או מידע פרטי. על המדינה להבטיח את חופש המידע לכל אזרחים בצורה שווה.

קטינים, כמו כל אדם אחר, רוצים לבחור את המידע שהם חשופים אליו. לכן, ניתן לאפשר להם להחליט לצבור מידע בכל אתר הזמין בטלפון הסלולרי.

בתשובה זו יכולים להיות נימוקים נוספים המבוססים על מושגים אחרים מתחום האזרחות